

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీకవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య వేదాంతాచార్యస్య కృతిషు
యాదవాభ్యుదయే మహాకావ్యే

॥ సప్తదశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ సప్తదశః సర్గః ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

ఆతపత్రమథ తత్ప్రచేతసో మందరస్య మణిశృంగమున్నతం ।

సావరోధమపి సాత్త్వతాం పతిం లీలయైవ గరుడో వహన్ యయౌ ॥ 17.1 ॥

తం క్షిపంతమధికేన రంహసా మారుతస్య మనసోఽపి శీఘ్రతాం ।

వాలఖిల్యసుకృతం విపక్తిమం ప్రాణమైక్షత బహిశ్చరం ప్రభుః ॥ 17.2 ॥

లోకతః ఖగరథేన మధ్యమాత్

ఉత్పతంతమవనమ్య మాధవం ।

నిర్జరాః స్తుతిభిరభ్యపూజయన్

పుష్కలాభిరపి పుష్పవృష్టిభిః ॥ 17.3 ॥

పాంచజన్యనినదోపహతయా

పర్యచారి పరితోషనిఘ్నయా ।

భక్తిభారనతయా సదోన్నతః

స్వర్గిణాం పరిషదా యదూద్వహః ॥ 17.4 ॥

ప్రాప్య యాదవపతిస్త్రీవిష్టపం

దేవమాతురుపనీతకుండలః ।

అగ్రజేన హరిణా హరిః స్వయం

భావితేన సమభావ్యతోచితం ॥ 17.5 ॥

భాగధేయపరిపాకతస్తదా
 వాసవో వసతిమభ్యుపాగతం ।
 దేవదానవ సమానదైవతం
 పర్యుపాస్త పరికల్పితార్హణః ॥ 17.6 ॥

తత్ర సమ్మదవతీభిరంజసా
 లోకపాలమహిషీభిరర్చితాం ।
 దేహినీమివ జయశ్రియం నిజాం
 బహ్వామంస్త దయితాం బలానుజః ॥ 17.7 ॥

సప్రసాదమభినంద్య సన్నతాన్
 నాకినో నరకభీతివర్జితాన్ ।
 కృత్యశేషవిధయే కృతీ భువః
 ప్రత్యపద్యత నివృత్తిపద్ధతిం ॥ 17.8 ॥

స్వప్రభావవినివృత్తసాధ్వసాం
 సోఽతిపత్య నగరీం సుపర్వణాం ।
 పుష్పధన్వన ఇవోపకారికాం
 ప్రైక్షతోపవనసంపదం పురః ॥ 17.9 ॥

వర్తతే దశశతేక్షణోఽపి సన్
 ఏకచక్షురివ యన్నిరీక్షణే ।
 తత్ర దత్తనయనో వియద్వనే
 విశ్వదృష్టిరనఘో విసిష్మియే ॥ 17.10 ॥

దర్శయంస్తదను రామణీయకం
 నందనస్య వసుదేవనందనః ।
 ఇత్యువాచ మధురస్మితేక్షణాం
 ప్రేయసీం ప్రణయపేశలాక్షరం ॥ 17.11 ॥

పుణ్యకృద్భిరభికాంక్షితం త్వయా
 పౌరుహలాతమనుభూతమాస్పదం ।
 అస్య సంపదమనేకశాఖయత్
 ప్రేక్ష్యతామిదమిహాన్యదద్భుతం ॥ 17.12 ॥

అంచితస్మితమకేవలేక్షణం
 భంగురభ్రుపరివర్తితాననం ।
 కించిదత్ర తరలాక్షి తావకీం
 నందనం నయనవృత్తిమర్హతి ॥ 17.13 ॥

విశ్వమేతదవధేన జేష్యతః
 షట్పదజ్యధనుషో ధనుర్భృతః ।
 అత్ర నిత్యమృతుభిః సహోదితైః
 షడ్విధం బలమివైకతాం గతం ॥ 17.14 ॥

ఐకముఖ్యమమరేంద్రతుష్టయే
 సంశ్రితైరిహ వసంతపూర్వకైః ।
 శోభతే సునయనే గుణైరివ
 స్వానురూపఫలసంపదాహితా ॥ 17.15 ॥

జంబుచూతరసజగ్ధిరంజితైః
 స్నిగ్ధకంఠి కలకంఠ నిఃస్వనైః ।
 త్యక్తగేహగమనాయ నిష్పతన్
 పుష్పకేతురిహ ఘుష్యతే ధ్రువం ॥ 17.16 ॥

అర్థితాన్ మకరకేతుసాయకైః
 అత్ర దేవి దయితాన్ పదాశ్రితాన్ ।
 ముద్రయంతి చకితాన్ సురస్త్రియః
 పత్రభంగమకరైః స్తనార్పితైః ॥ 17.17 ॥

కైశ్చిదత్ర కృతిభిః కృతాస్పదైః
 నిర్మమైర్మనసిజో నిరస్యతే |
 సంభవంతుప్రవనే వనేఽపి వా
 సావధానమనసాం సమాధయః || 17.18 ||

పల్లవైరధరకాంతిరంశతః
 స్మేరకుడ్మలరుచా స్మితం చ తే |
 వల్లరీభిరిహ దోర్లతాగుణః
 చోరితాని నిహితాని వా త్వయా || 17.19 ||

వాదితేషు విహగేష్వనుక్షణం
 మంజు గాయతి చ షట్పదవ్రజే |
 మారుతేన చతురేణ నర్తితా
 లాస్యమత్ర పరిచిన్వతే లతాః || 17.20 ||

మంథరశ్వసనసౌరభోల్బణా
 వల్లరీః స్ఫురితపల్లవాధరాః |
 మన్మథేన ఋతుసంగమాదిమా
 నిర్వృతా ఇవ నిశామయాద్భుతాః || 17.21 ||

కేలిశైలమణిమేఖలాపదాత్
 ఉద్గతామిహ తమాలవాటికాం |
 పశ్య నందనభువః సుమధ్యమే
 రోమరాజిమివ మధ్యసంశ్రితాం || 17.22 ||

సంభ్రమేణ వనపాలదారికాః
 సామిలంఘితపరాగరోధసం |
 ఆలవాలవలయేషు శాఖినాం
 వాహయంతి మకరందవాహినీం || 17.23 ||

చక్రవాకమిథునోదితస్తనీ
 వీక్ష్వతామిహ విహారవాపికా ।
 పుష్పరేణురుచిరా మధుశ్రియః
 పుత్రికేవ పురుహూతసమ్మతా ॥ 17.24 ॥

దివ్యపద్మవదనా మణిప్రభా
 దీర్ఘియమసితాబ్జలోచనా ।
 అంతరిక్షమణిదర్పణాంతరే
 బింబితేవ భవతీ విభావ్యతే ॥ 17.25 ॥

అప్పరస్సు నిఖిలాస్వలక్షితాం
 రూపసంపదమసౌ తవాద్భుతాం ।
 పశ్యతేవ పురుహూతవాపికా
 భృంగతారకితపద్మలోచనా ॥ 17.26 ॥

బిభ్రతీ త్వదభిలాపచేతసోః
 స్వాదుతాం ప్రసదనం చ శాశ్వతం ।
 దృష్టిరుత్పలవనం దిశత్వసౌ
 దీర్ఘికాపయసి దీర్ఘలోచనే ॥ 17.27 ॥

శోణకుడ్యలముఖీ సరోజినీ
 శోభతే హరితపత్రశాలినీ ।
 సంవృతా త్రిదశపాదపైరసౌ
 శారికేవ మణిపంజరస్థితా ॥ 17.28 ॥

వ్యాహృతిక్షమదశాతివర్తినీం
 విప్లుతాంబుజ రుచిం రజఃకణ్డైః ।
 సేవతే మధుమదేన మోహితః
 పుష్పితాం భ్రమర ఏష పద్మినీం ॥ 17.29 ॥

ఏష చాత్ర సమయా సరోజినీం
 ఏకతానయతి చిత్తచక్షుషీ ।
 పాదపైరుపగతశ్చతుర్విధైః
 పారిజాత ఉదధీంద్రసంభవః ॥ 17.30 ॥

పద్మరాగరమణీయపల్లవం
 పశ్య కోమలహరిన్మణిచ్ఛదం ।
 పుష్పభూతవరశిల్పభూషణం
 తప్తహేమరుచిరత్విషం తరుం ॥ 17.31 ॥

నమ్రతాముపగతః ఫలైరసౌ
 వల్లుభృంగవిరుత్తైరభిష్టువన్ ।
 ఆర్థభావసుభగో విభావ్యతే
 కామకింకర ఇవోచితక్రియః ॥ 17.32 ॥

అక్షదామరచనోచితైః ఫలైః
 దేవతానుగుణపుష్పసంపదా ।
 వల్మలైశ్చ వసనైశ్చ విందతే
 వీతరాగధృతరాగహృద్యతాం ॥ 17.33 ॥

త్వత్సగంధతులసీసహోదరః
 పుణ్య ఏష పురుహూతపాదపః ।
 ప్రాణినాం యదవలోకనక్షణే
 పూర్వజాతిషు భవత్యనుస్మృతిః ॥ 17.34 ॥

ఏష కల్పలతికాపరిష్కృతః
 ప్రత్యవేక్షయతి పల్లవారుణః ।
 సాగరేంద్రసుతయా సమన్వితం
 ధామ కౌస్తుభమయూఖరంజితం ॥ 17.35 ॥

పశ్య జాలకితపల్లవాధరైః
 మౌక్తికైరమృతబిందునిర్మలైః ।
 సూచితస్మితరుచిం సురద్రుమం
 బాలచంద్రమణిరాజసోదరం ॥ 17.36 ॥

అస్య నూనమమృతాధిక్షైః ఫలైః
 సేవితైరనుదినం దివౌకసాం ।
 న ప్రసక్తిరపవర్గనందథౌ
 న క్షుధా న చ జరా న చ వ్యథా ॥ 17.37 ॥

త్వామిహ త్రిదివదర్శనాగతాం
 మంజరీభిరవనమ్య భూరిభిః ।
 మానయత్యయమసౌ సురద్రుమౌ
 మన్మథోపవనదేవతామివ ॥ 17.38 ॥

ద్వారకాపరిషదం ప్రయాస్యతో
 దూరవర్త్యపథికస్య మే దృశా ।
 ప్రాతరాశవదిహాస్య భుజ్యతే
 సప్తలోకతిలకస్య చారుతా ॥ 17.39 ॥

గాఢబద్ధనయనా త్వమీహసే
 కామధేనుసహజన్మని ద్రుమే ।
 నూనమస్య మణిభూభృతా సహ
 స్థాపనం నిజనివేశనిష్కుటే ॥ 17.40 ॥

వృత్థితేషు విముఖేషు వా స్వయం
 నిర్నిమేషనయనేషు నాకిషు ।
 త్వద్వివక్షితమతః పరం కథం
 పుష్పమస్య బిభృయాత్ పులోమజా ॥ 17.41 ॥

శంఖపద్మసురపాదపాదిభిః
 శ్లాఘితాం త్రిదివతో గుణాధికాం ।
 మాననీయచరితా మయా సహ
 ద్వారకాం త్వమధివత్స్యసి ప్రియే ॥ 17.42 ॥

దుగ్ధసింధుదుహితుః సహోదరే
 వాసమేయుషి వదాన్యపాదపే ।
 శక్రదారవదనేఽపి దుర్లభాం
 లప్స్యతే తవ విహారభూః శ్రియం ॥ 17.43 ॥

ఇత్థమాదికవినా సమీరితా
 సాఽన్వభావి కిల సత్యభామయా ।
 సామరస్యమివ తేన జగ్ముషీ
 సౌకుమార్యసుభగా సరస్వతీ ॥ 17.44 ॥

యోజితోఽథ యదువంశకేతునా
 ఖ్యాతకీర్తిరమృతాపహారతః ।
 ఉత్తిపన్ ఖగపతిః సురద్రుమం
 పక్షపంక్తివిపినే న్యవీవిశత్ ॥ 17.45 ॥

ఏతమశ్రుతచరం పురందరః
 శుశ్రువాన్ క్షణముదంతమైశ్వరం ।
 భీతికోపసమవాయరూపయా
 దోలయేవ సమకృష్యత ద్విధా ॥ 17.46 ॥

అప్రతిక్రియమపి ప్రభోరిదం
 చేష్టితం ప్రతిచిక్రీర్షతా తదా ।
 మన్యురేవ శతమన్యునా మహాన్
 ఆగృహీతమనసాఽభ్యమన్యత ॥ 17.47 ॥

దీప్తదృష్ట్యచిరరశ్మిసంతతిః
 వజ్రఘోషపరుషో మరుత్సఖః ।
 చిత్రచాపశరవర్షవాంస్తతః
 ప్రత్యదృశ్యత మరుత్స్వదంబుదః ॥ 17.48 ॥

న్యస్తకర్బురకుఢోత్తరం నిజం
 వారణేంద్రమధిరుహ్య వాసవః ।
 నైకధాతుమతి రౌప్యభూధరే
 శోభతే స్మ నిజరత్నశైలవత్ ॥ 17.49 ॥

అప్రతర్క్యవృజినోత్థమాసురం
 భావమాస్థితవతా వలద్విషా ।
 దుర్జయోఽపి విజిగీషితో విభుః
 సస్మితః సమరసమ్ముఖోఽభవత్ ॥ 17.50 ॥

దేవరాజయదురాజయోరిదం
 ద్వైరథం ప్రతిభయం దిదృక్షవః ।
 వేధసా సహ సనందనాదయః
 త్యక్తసంయమధియోఽవతస్థిరే ॥ 17.51 ॥

భీషణప్రలయమేఘసన్నిభం
 కృష్ణమేఘమథ మేఘవాహనః ।
 ఆపతన్నసుర భేదకం క్షణాత్
 ఆచక్ర్ష ఋజరోహితం ధనుః ॥ 17.52 ॥

చక్రపాణివిజయాయ చక్రితాత్
 భీమఘోషదలితాఖిలశ్రుతేః ।
 వజ్రపాణిధనుషః శరోర్మయః
 సంబభూవురుదధేరివోర్మయః ॥ 17.53 ॥

వజ్రీణః శరగణః సమాపతన్
 వాహనే ఖగపతౌ మురద్విషః |
 తస్య తేజసి బభూవ భస్మసాత్
 తూలరాశిరివ కాలపావకే || 17.54 ||

ప్లావితో విశిఖవృష్టిభిస్తదా
 జంభభేది జలదప్రసూతిభిః |
 అన్వదీపి గరుడః ప్రతాపవాన్
 ఆజ్యసిక్త ఇవ వహ్నిరాధ్వరః || 17.55 ||

వృత్రహంతురచమత్మియామిమాం
 విశ్వవిత్ స్వవిషయే విభావయన్ |
 పశ్యతి స్మ విబుధేషు కాశ్యపిః
 పన్నగేష్వివ పరాక్రమం క్షమం || 17.56 ||

తస్య దేవపుత్రనావిధూతయే
 జృంభమాణవపుషో మహౌజసః |
 అప్రభూతమభవజ్జగత్త్రయం
 బిభ్రతస్త్రీజగదేకదంపతీ || 17.57 ||

తుంగపక్షతిశతాంగశాలినో
 భీమనాగఘటితాకృతేరభూత్ |
 వాహతాం చ వహతః స్వపత్తితాం
 సైన్యతాఽస్య సురసైన్యయోధినః || 17.58 ||

పారిజాతపవనోర్మిబృంహితైః
 వాసుకిప్రభృతిభిర్మహోరగైః |
 గాఢతాం హరిరథస్య బిభ్రతః
 సారథిశ్చ తురగాశ్చ సాహసం || 17.59 ||

గాఢదీప్తగరలానలోష్మలా
 తార్క్ష్యభూషణభుజంగపూత్యతిః |
 పీతనిర్భరసుధారసోన్మదాః
 పాకశాసనచమూరమూముహత్ || 17.60 ||

అప్రతర్క్యతరసో గరుత్మతః
 పక్షవేగపవనేన తాడితాః |
 ఆత్మకంకటమపోహ్య వజ్రీణం
 బభ్రుముర్ద్దశసు దిక్షు మారుతాః || 17.61 ||

తస్య పక్షమరుతా నివర్తితైః
 వాహినీ దివిషదామశేషతః |
 వృత్రశాసనశరాసనచ్యుతైః
 ప్రత్యవిధ్యత శరైరజిహ్మగైః || 17.62 ||

వైనతేయనఖరైర్విదారితో
 బాహ్యామాంతరమపి త్యజన్ మదం |
 శోణితైర్విరురుచే సురద్విపః
 శ్వేతశైల ఇవ ధాతునిర్ఘరైః || 17.63 ||

క్ష్యడితేన ముషితాశయానివ
 ప్లోషితానివ దృశా ప్రదీప్తయా |
 దారితానివ పతత్రమారుతైః
 నిర్జరానతనుతారుణానుజః || 17.64 ||

స్వాసు దిక్షు సమవస్థితాస్తదా
 దిష్టవంచితధియో దివౌకసః |
 తోయదా ఇవ యుగాంతభాస్కరం
 సన్నికృష్య సమవృణ్వతాచ్యుతం || 17.65 ||

నాజిఘాంసదపరాధినోఽపి తాన్
 నాకనాయకగణాన్ జనార్దనః |
 ఆన్యశంస్యమథవా న భజ్యతే
 తస్య సంశ్రితజనేషు జాతుచిత్ || 17.66 ||

తేషు శిక్షణపరః శిలీముఖాన్
 ప్రాహిణోత్ ప్రభురమర్మభేదినః |
 అంకుశేన నిశితేన హస్తీపో
 దుర్మదాన్ ప్రశమయన్నివ ద్విపాన్ || 17.67 ||

తం సమేత్య నిరపాయతేజసం
 సప్తసప్తిమివ తారకాగ్రహైః |
 సద్భిరేవ విబుధైరసత్సమా
 కాఽపి దుర్గహదశాఽన్వభూయత || 17.68 ||

అష్టభిశ్చ హరితామధీశ్వరైః
 అర్యమప్రభృతిభిశ్చ సంహతైః |
 వృష్ణివీరశరఖండితాయుధైః
 విహ్వలైరజని వీతశక్తిభిః || 17.69 ||

అక్రమాద్దశ దిశోఽవలోకయన్
 దత్తదృష్టిరభితః క్రమాద్వృషా |
 స్రస్తకార్ముకశిరస్త్రకంచుకాం
 ప్రేక్ష్య దేవప్యతనామదూయత || 17.70 ||

అస్తశస్త్రవినిపాతమోహితాన్
 అర్థితానసురవైరిసాయకైః |
 సత్రవేవ సపది త్రపా జహౌ
 దైన్యమీలితదృశో దివౌకసః || 17.71 ||

అప్పరోనయనతోయకజ్జలైః
 శోణితైశ్చ విభునా సుపర్వణాం ।
 ఆత్మకీర్తిసుధయా విశోధితే
 చిత్రమంబరతలే వ్యలిఖ్యత ॥ 17.72 ॥

పంచవక్త్రవదనస్థమామిషం
 ప్రాప్తుకామ ఇవ బాలవంచకః ।
 ప్రస్థితామభినివేశవాన్ పునః
 ప్రత్యపద్యత ధృతిం పురందరః ॥ 17.73 ॥

వజ్రమాత్తమరిహంత్య జిష్ణునా
 విష్ణునా చ యుధి చక్రముద్యతం ।
 దృష్టవంతి భువనాని జజ్ఞిరే
 కంపితాని కలుషాణి చ క్షణాత్ ॥ 17.74 ॥

తౌ పరస్పరజిగీషయోద్యతౌ
 వీక్ష్వ నిష్ప్రతిమవీర్యవైభవౌ ।
 వ్యోమభిత్తిలిఖితైరివ స్థితం
 వ్యక్తవిస్మయభయైః సురాసురైః ॥ 17.75 ॥

కస్య కేన పరిభూతిరాపతేత్
 కశ్చ వేద రణవర్తనీమితి ।
 సందిహానమనసైవ తత్క్షణం
 మధ్యసీమ్ని విజయశ్రియా స్థితం ॥ 17.76 ॥

ప్రేషితాం హరిహయేన భీషణాం
 హ్రాదినీం హృతవతి త్రిధామని ।
 లోలితా నివవృతే పరస్పరం
 లోకపాలప్యతనా పరాజ్ముఖీ ॥ 17.77 ॥

కాందిశీకజితకాశినోరిమాం
 వ్యాపుతిం విబుధవృష్టివీరయోః |
 ప్రేక్ష్య దుర్మదవివేకయోరివ
 ప్రస్థితేవ చకితామరావతీ || 17.78 ||

తం తథా సమరదైన్యవిప్లుతం
 శాంతదర్పమయథాపురం స్థితం |
 వ్యక్తనృత్తహృదయం వలద్విషం
 వీక్ష్య విశ్వమఖిలం వ్యలజ్జత || 17.79 ||

వ్రీడయా తరలిత్తైర్విలోచనైః
 వేపమానకమలాకరోపమః |
 సన్నతః క్షణమవైక్షి వాసవః
 సాపహాసమివ సత్యభామయా || 17.80 ||

యాదవేంద్రవిబుధేంద్రయోస్తదా
 రత్నయోరివ తులాధిరూఢయోః |
 గౌరవేణ దదృశే సమున్నతిః
 లాఘవేన చ నతిస్తదద్భుతం || 17.81 ||

యత్ ప్రభౌ నరకమర్దనేభవత్
 దేవదర్పదమనే తతోఽధికం |
 పుష్యతి స్మ మకరందమేదురం
 పుష్పవర్షమమృతోద్భవస్తరుః || 17.82 ||

ఇత్యనాకలితపూర్వసత్కృతిం
 వృక్షమాత్రకలహోల్బణం విభుః |
 నిర్జిగాయ మిషతాం దివౌకసాం
 ఆత్తశస్త్రమమరావతీశ్వరం || 17.83 ||

దీప్యమానమనఘేన తేజసా
 దేవకీసుతమవేక్ష్య దేవతాః |
 అస్త్రజాలమవధూయ సిద్ధిదాన్
 అంజలీనబిభరుః కరాంబుజైః || 17.84 ||

సోఽథ సంయతి పలాయనోన్ముఖః
 పాకశీల ఇవ పాకశాసనః |
 సత్యయా విహసితోఽపి సత్త్వవాన్
 ప్రత్యబోధి పరమేష్ఠినం పునః || 17.85 ||

ధిక్ ప్రమాదమదిరాం విమోహినీం
 ధిక్ పరిగ్రహవిశేషమీదృశం |
 ధిక్ చ మే త్రిదశరాజతామితి
 స్వం జగర్హ మఘవాన్ ముహుర్ముహుః || 17.86 ||

తేన తత్ర విహగేంద్రవాహనో
 వారణాదవనతేన బిభృతా |
 నిర్జితేన హరిణా హరిః స్వయం
 పర్యవైక్షి శరణం ప్రియాసఖః || 17.87 ||

తుష్టువే చ పురుషం పురుష్టుతం
 ప్రాంజలిః పరిబృఢో దివౌకసాం |
 రక్తభావ విగమోజ్జ్వలం ముఖం
 రాహుముక్తమివ చంద్రముద్వహాన్ || 17.88 ||

శక్ర ఏష శరణం ప్రపద్యతే
 భక్తజీవిత భవంతమీశ్వరం |
 మిత్రభావసముపాగతం జనం
 న త్యజేయమితి నాథ మన్యసే || 17.89 ||

మాతరం త్రిజగతాం తవ ప్రియాం
 మానుషీతి మనుతే స్మ మద్వధూః |
 తేన నూనమనుభూతమీదృశం
 దైన్యమేతదవశోదితం మయా || 17.90 ||

నిర్జితోఽహమజితేన యత్త్వయా
 లంభితోన్నతిరనేన న త్రపే |
 న హ్యజయ్యమిహ కించిదస్తి తే
 సర్వనేతురతిరిక్తమాత్మనః || 17.91 ||

అస్తు మా స్మ భవదిత్యనన్యయా
 వీక్షయా జగదిదం నియచ్ఛతా |
 నాథ నిష్ప్రతిఘతేజసా త్వయా
 నన్వయం మమ పరాజయో జయః || 17.92 ||

ఆత్మఘాతిభిరహమ్మతిగ్రహాత్
 మాదృశైస్త్వదితరేషు రాగిభిః |
 అవ్యవస్థితజయేతరక్రమం
 ద్యూతమేతదఘృణైర్నిషేవ్యతే || 17.93 ||

ఆధికారికపదేషు తే వయం
 స్వేషు యావదధికారమాహితాః |
 ప్రాపితాస్తవ పరం పదం త్వయా
 నిర్విశేమ నివిశేమహి త్వయి || 17.94 ||

న క్షిపేదపి తృణం సమీరణః
 త్వత్ప్రయుక్తమనలో న నిర్దహేత్ |
 న ప్రజాపశుపతీ న చేతరే
 త్వద్విపక్షమభిరక్షితుం క్షమా || 17.95 ||

అగ్రజే మయి దివౌకసాం పితుః
 పుత్రభావముపసేదుషా త్వయా ।
 మానితోఽహమవమానితః స్వయం
 వానరానుచరితైః స్వచేష్టితైః ॥ 17.96 ॥

మద్విధా విషమవృత్తిశాలినః
 శాంతఘోరసమయాతిలంఘినః ।
 పోషయంతి భవతః క్షమానిధేః
 ప్రాయశః ప్రహసనోచితం రసం ॥ 17.97 ॥

అస్మద్విష్టమనఘాస్త్రీవిష్టపం
 దుఃఖమిశ్రమవధార్య దుర్గతిం ।
 త్వత్పదం పరమనన్యచేతసః
 సంశ్రయంతి నిరపాయమాశ్రయం ॥ 17.98 ॥

అల్పమస్థిరమపాయదంతురం
 స్వర్గసౌధమవధీర్య సూరయః ।
 నిస్తరంతి జగదేకహేతునా
 సేతునేవ భవతా భవార్ణవం ॥ 17.99 ॥

త్వత్పదైకదృఢభక్తిరూపయా
 ముక్తివాసరవిభాతసంధ్యయా ।
 క్షీయతే జగతి కస్యచిత్ ప్రభో
 మోహసంతతిమయీ మహానిశా ॥ 17.100 ॥

దేశకాలగణనాతిలంఘిభిః
 మాతుమాగమగణేన వాంఛితైః ।
 భూషితో గుణవిభూతిసాగరైః
 త్వత్సమస్త్యమితరే మిథః సమాః ॥ 17.101 ॥

కా కథా తవ సమేఽధికేఽపి వా
 హీన ఇత్యపి క ఏవ గణ్యతే |
 మేరుసర్వపనిదర్శనం చ తే
 మా స్మ భూత్త్వదితరస్య చాత్మనః || 17.102 ||

భూతభవ్యభవదాత్మనః ప్రభో
 యన్నిదానమఖిలస్య శాశ్వతం |
 యత్ ప్రవిశ్య న పునర్నివర్తతే
 యత్ పరం పదముశంతి తద్భవాన్ || 17.103 ||

జాతివర్ణరచనావిచిత్రితం
 విశ్వచిత్రముదమీలయద్భవాన్ |
 ఆత్మభిత్తినియతస్థిరాశ్రయః
 తూలికాం త్రిగుణలక్షణాం వహాన్ || 17.104 ||

అప్రయచ్ఛతి దురత్యయక్రమే
 త్వయ్యశేషజగదేకధాతరి |
 ఇష్టమన్యదుభయం చ మిశ్రితం
 కస్య కేన కిమివోపపద్యతే || 17.105 ||

ఆయతంత భువనాన్యశేషతః
 త్వయ్యతస్త్వమనుపాధిరీశ్వరః |
 వర్ధనీయవిభవా వయం పునః
 త్వత్ప్రదిష్టపురపత్తనేశ్వరాః || 17.106 ||

జన్మకర్మభిరసౌ నిబధ్యతే
 తాని యస్తవ న వేత్తి తత్త్వతః |
 త్వత్కథామృతరసం పిబంతి యే
 తే భవేయురపునః స్తనంధయాః || 17.107 ||

కథ్యతే చిదచిదంతరాత్మనః
 శాస్త్రశుద్ధహృదయైర్మనీషిభిః |
 సృష్టిసంహరణరక్షణేషు తే
 విశ్వరూప నను కర్మకర్తృతా || 17.108 ||

ఆకుమారమనుభావమీదృశం
 నాథ విశ్వవిదితం తవ క్షిపన్ |
 హంత నూనమహిమాంశుమండలం
 తస్కరస్తమసి గోప్తుమిచ్ఛతి || 17.109 ||

పక్షపాతపరిహరశుద్ధయా
 పశ్యతి ప్రణిదధానయా ధియా |
 యత్స్పృషంతి నిగమాః స్పృశంతి తం
 త్వత్ప్రభావమనపాయమాత్మవాన్ || 17.110 ||

మానుషత్వమనుగచ్ఛతా త్వయా
 మోహితైస్త్యమవధీర్యసే జనైః |
 తేన నస్త్రీగుణతంత్రచేతసాం
 ఆగతేయమసమీక్ష్యకారితా || 17.111 ||

శర్వరీదివసవద్విఘ్నార్ణయన్
 స్వాపజాగరదశా విధేరపి |
 కిం పునస్తదితరస్య తన్మయా
 మోహబోధవివశేన భూయతే || 17.112 ||

యోఽసి సోఽసి చ యథా తథాఽసి చ
 త్వాం త్వమేవ ఖలు వేత్సి వా న వా |
 తస్య తే న ఖలు తత్త్వవేదినో
 వారిధేరివ వయం తటస్థితాః || 17.113 ||

త్వత్ప్రతీపచరణాద్ధివౌకసాం
 దానవాయితవతాం త్వయాఽధునా |
 స్థాన ఏవ పరిభూతిరాహితా
 నాసురో న చ సురో గుణాంతరే || 17.114 ||

అర్చనీయచరణాంబుజే భవ -
 త్యాతతాయీపదవీముపేయుషాం |
 న్యస్తశస్త్రపరికర్మణామసౌ
 నిష్క్రుతిస్త్యదుపసత్తిరేవ నః || 17.115 ||

కిం తదస్తి కుశలేషు యన్న తే
 తచ్చ కిం త్వదితరేషు యత్తవ |
 ఈదృశస్య భవతః కిమీదృశా
 తస్థషా త్రియుగ జగ్ముషాఽపి వా || 17.116 ||

అల్పసత్త్వమవలేపయంత్రితం
 బల్బజేషు బహుమాన శాలినం |
 త్వత్కృపైకపరిహార్యవిప్లవం
 ప్రత్యవేక్షణపదం ప్రతీహి మాం || 17.117 ||

మృష్యతాం మమ విభో వ్యతిక్రమః
 ప్రస్మృతత్వదుపకారపద్ధతేః |
 రుద్రకోపవివశస్య దేహినః
 కస్య నామ న భవత్యపక్రియా || 17.118 ||

త్రాతుమేవ శరణాగతాన్ సురాన్
 ఆసురానభిజిఘాంసతా త్వయా |
 రాగరోషరహితాత్మనా స్వయం
 దైత్యశత్రురితి నామ గృహ్యతే || 17.119 ||

త్వద్ధృహీతగుణసూత్రసందితాన్
 దారుపుత్రనయతః ప్రవర్తినః |
 నిర్గుణానపి నిసర్గకింకరాన్
 స్వీకురుష్వ కృపయా స్వయైవ నః || 17.120 ||

వాసవస్య వచనం నిశమ్య తత్
 భావశుద్ధిపరికర్మితాక్షరం |
 దీనగుప్తిజననీం పునర్దయాం
 అన్యవిందదరవిందలోచనః || 17.121 ||

ఉద్భృతం చ విభునా సుదర్శనం
 త్రాణదం త్రిదివసద్మనామభూత్ |
 తస్య దృష్టదమనేన దీవ్యతః
 శిక్షణైకనియతం హి శాసనం || 17.122 ||

ఆహ చైనమనఘేన చక్షుషా
 శోధయన్నమృతసింధుశోభినా |
 స్వాదుసూన్యతగభీరయా గిరా
 పారితోషికమివార్పయన్ ప్రభుః || 17.123 ||

భద్రమస్తు భవతే దివస్పతే
 నిర్జరాశ్చ నిరపాయమాసతాం |
 ఆత్మచౌర్యదురితాకరత్యజాం
 మాఽపహార్షురసురాః పదాని వః || 17.124 ||

మా స్మ భైష్ట మయి గోప్తరి స్థితే
 భావితాని భవుకాని సంతు వః |
 వీతదానవపరాభవాశ్చిరం
 త్రాతుమర్హథ సురాస్త్రీవిష్టపం || 17.125 ||

మంత్రపూతమనుపప్లవం హవిః
 యాయజాకపరిషన్నిషేవితం ।
 అంతరాత్మని నివిష్టమంతరా
 విందత స్థిరసుధారసాంతరం ॥ 17.126 ॥

జన్మతోఽపి భవతాం మహీయసాం
 ఆప్తబంధురదితేరహం సుతః ।
 దేవకీతనయభావతోఽపి మే
 సైవ సంప్రతి సహోదరత్వధీః ॥ 17.127 ॥

ఆయుధాని పునరక్షతాని వః
 సంతు సత్త్వమపి దైత్యసూదనం ।
 పాలయంతు బలినో జగత్త్రయాం
 తే భవంత ఉపపన్నపౌరుషాః ॥ 17.128 ॥

ఇత్యనావిలమనోజ్ఞయా గిరా
 నిర్మలాం నిజదయామివోద్వమన్ ।
 సౌమ్యదృష్టిరకరోత్సృధాభుజః
 పర్యవస్థితధృతీన్ పరః పుమాన్ ॥ 17.129 ॥

తే చ తేన గరుడం నియచ్ఛతా
 గమ్యతామితి గభీరమీరితాః ।
 అద్యజాతవదనన్యవత్సలే
 ప్రశ్రితాః సుమనసః ప్రతస్థిరే ॥ 17.130 ॥

గృహ్యతాం తరురసావితి స్వయం
 భామయా భగవతా చ భాషితే ।
 ఆగమిష్యతి పునస్త్వయా సహే -
 త్యాహ దానవరిపుం దివస్పతిః ॥ 17.131 ॥

శాంతగర్వగరలే దివస్పతౌ
 సన్నివేశ్య సురలోకసంపదం ।
 ఆప్తుమైచ్ఛదనుజీవిరక్షితాం
 స్వాం పురీమథ సుపర్ణవాహనః ॥ 17.132 ॥

ఆత్మాధికారమనుమత్య దిశాపతీనాం
 వజ్రం ప్రదిశ్య పునరప్యనఘం మఘానే ।
 దివ్యద్రుమప్రతిగతిం చ పునర్విధాస్యన్
 దత్తాభయో దనుజశత్రురవాప తుష్టిం ॥ 17.133 ॥

అథ పదవినికీర్ణమందారవందారుబృందారక -
 స్తుతిశతబహుమానసత్యాపితేహః స సత్యాపతిః ।
 అమరసమరవేగవిఖ్యాతదాక్ష్యేణ తార్క్ష్యేణ గాం
 ప్రతిజిగమిషితాం పురీం త్రాతుమన్యక్ సమన్వగ్రహీత్ ॥ 17.134 ॥

పశ్యత్యారాదనిమిషగణే పారిజాతాపహారాత్
 ప్రస్తాకల్పామివ యదుపతిః స్థాపయన్ స్వర్గలక్ష్మీం ।
 ఆశాపాలైరవనతపదస్త్యక్తలజ్జైరభీక్షం
 రామత్రాతాం ఖగపతిరథో రాజధానీం ప్రతస్థే ॥ 17.135 ॥

॥ ఇతి శ్రీకవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య
 శ్రీమద్వేంకటనాథస్య వేదాంతాచార్యస్య కృతిషు
 యాదవాభ్యుదయే మహాకావ్యే సప్తదశః సర్గః ॥
 కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే ।
 శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంతగురవే నమః ॥